

DISCURS de PRESENTACIÓ

Barcelona / 03.07.2026

Avui, 3 de juliol del 2026, sentim el pes de 90 anys i de mil derrotes. Però l'esperança llibertària mai va ser ingènua: és tossuda com nosaltres.

En recordar no n'hi ha prou: cal comprendre per vèncer.

Cada juliol tornem a la mateixa escena: ofrenes florals, noms en una placa, discursos sobre “els que ens van precedir”. És de justícia. La «memòria històrica» és el primer acte de dignitat contra l'oblit imposat.

Però siguem honestes, de què serveix recordar si no entenem per què va passar, quines lògiques ho van permetre i com aquestes mateixes lògiques continuen vives avui?

Consciència històrica vs. Memòria històrica.

Aquí neix la fractura que ens interessa. La memòria històrica recorda. La consciència històrica comprèn i actua. Confondre-les ens deixa atrapades en l'homenatge. Diferenciar-les ens dóna eines per a la lluita.

Són dos verbs, dos camins...

La “memòria històrica” respon a la pregunta: què va passar? Recopila fets, anomena víctimes, reconstrueix dates. Aquest verb és recordar. El gest és reparar. El seu espai natural és el monument, l'arxiu, el testimoniatge. Sense memòria no hi ha veritat. Sense veritat no hi ha reparació possible.

La “consciència històrica” fa una altra pregunta més incòmoda: per què va passar?, Analitza processos, desmunta estructures, rastreja

causes econòmiques, socials i culturals. El verb és comprendre. El seu gest és relacionar. El seu espai és l'assemblea, l'ateneu, el sindicat, el carrer. Sense consciència, la memòria es torna un museu que no mossega.

En el context del 90è aniversari de la Revolució Social de 1936, memòria és dir que hi va haver col·lectivitats a l'Aragó, que Dones Lliures va alfabetitzar milers d'obreres, que la CNT tenia un milió d'afiliats. Posem cara a Durruti, a Lucía Sánchez Saornil i a les sense nom. Ens emocionem. És legítim i necessari.

Consciència de la Revolució del 36 és preguntar-nos per què una classe obrera sense universitats va poder ocupar les fàbriques i fer-les produir. Quines contradiccions internes van facilitar que l'Estat republicà i l'estalinisme aixafessin la Revolució. Quin paper va jugar l'Església com a estructura de poder, no només de la fe. Per què el crit de "Ni déu, ni amo" no va enderrocar a l'amo que moltes tenien a la fàbrica i a casa. I, sobretot, què de tot allò continua obrant el 2026.

Hi ha trampa en la memòria sense consciència...

El poder va aprendre fa temps a gestionar la memòria. Et deixa la placa si no en toques la propietat. Et subvenciona el documental si no organitzes el sindicat. Et permet plorar els avis afusellats sempre que els néts no facin vaga. La memòria sense consciència és folklore. És turisme de la derrota. És rendible perquè no qüestiona el present. Llavors la memòria renta la culpa del sistema sense canviar els seus fonaments.

Walter Benjamin ho va advertir: "Articular històricament el passat no significa conèixer-lo com veritablement va ser". Significa apoderar-se d'un record que llampega en un instant de perill." Aquest instant de perill és avui. I apoderar-se del record exigeix consciència, no només emoció.

La consciència històrica és perillosa per al poder perquè traça línies rectes. Ens diu que el feixisme de 1936 es va alimentar de misèria, de por i de la divisió dels de sota. El neofeixisme de 2026 s'alimenta del mateix, amb un altre màrqueting. Ens diu que: la patronal que va rebentar les col·lectivitats és la mateixa lògica que avui explota a les grans empreses multinacionals i nega els convenis. Ens diu que: el patriarcat que va silenciar les companyes a les assemblees del 36 és el que avui ens pregunta si "parlarem només del nostre melic".

Tenir consciència històrica de la Revolució Social no és recitar de memòria el decret de col·lectivitzacions. És entendre que l'emancipació de la ment, dels cossos i de la feina segueix sent la tasca central.

Ahir com avui es va lluitar pel pa i la feina, pels lloguers que ens asfixien i per no morir en un treball de merda. Ahir es van obrir ateneus perquè l'obrer pogués pensar sense amos. Avui defensem una educació que no adoctrini per al mercat. Ahir es va defensar l'amor lliure i el control del propi cos. Avui es defensa el dret a decidir sense tuteles i dir ben alt que totes existim.

La consciència ens diu que no són lluites diferents. Són la mateixa lluita amb diferents rostres. Qui va tenir consciència de classe el 1936 va col·lectivitzar les fàbriques. Qui tingui consciència de classe el 2026 prendrà la paraula, organitzarà el seu bloc de veïns i no demanarà permís per existir.

Per això, la Revolució Social no va ser un fet tancat. Va ser una hipòtesi: es pot viure sense amos? Aquesta hipòtesi continua oberta. I nosaltres, 90 anys després, som les encarregades de respondre-la.

Les companyes llibertàries del 36 no ens varen llegar un passat per admirar-lo. Ens varen llegar una eina per fer servir: la idea que la llibertat es conquereix amb organització, amb solidaritat i amb la certesa que cap poder és etern si els de sota diuen prou.

Salut, memòria i consciència.

"Consciència històrica" no és recordar que el 1936 hi va haver barricades; és entendre per què el poble les va aixecar, quins poders les van tombar i quins d'aquells engranatges segueixen girant avui als lloguers, a les feines i als parlaments. És deixar de mirar el passat com una fotografia de víctimes per fer-lo servir com a un camp de batalla. Ens assenjala on són els murs del poder, on fallem nosaltres i on cal colpejar ara. La memòria plora els morts, la consciència arma els vius perquè no hi hagi més morts.

Som herència: "No començarem la Revolució. La continuarem". Tantes no van fracassar. Varen obrir bretxa. Dones Lliures va durar tres anys i va canviar la vida de milers. Les col·lectivitats van caure, però van demostrar que es pot produir sense patró. Nosaltres no

partim del no-res, partim de les seves espatlles. La nostra tasca no és “canviar el món” soles. És donar el següent pas.

Lucía Sánchez Saornil va dir: "El problema no és que no puguem. El problema és que ens han ensenyat que no podem".

El sistema et vol petita i sola. Et diu "mira quantes van fracassar" perquè no ho intentis. La consciència és descobrir aquesta mentida. Elles no van fracassar: les van aixafar al costat de molts. Però van deixar esquerdes. I per les esquerdes entra la llum.

«No ens miris a nosaltres. Mira què deixem fet. I atreveix-te tu!» Aquesta frase no és nostra, ni d'ara, és de les companyes del tèxtil del 36. Sabien que podien perdre. Tot i així van cosir granotes, van ocupar fàbriques i van ensenyar a llegir. Van canviar el seu món: el taller, el barri, la vida de la del costat. El món sencer es canvia sumant mil mons petits que no es rendeixen.

Si elles, amb gana i amb fusells en contra, es van atrevir a somiar un món sense amos... Com no atrevir-nos nosaltres, que tenim la seva memòria i la nostra ràbia?

No hem de canviar el món sencer demà. Hem d'aconseguir que, en acabar les jornades que avui comencen, les joves presents pensin “jo també puc prendre la paraula.” Això ja és guanyar.

Les noves generacions de lluitadores no ens jutjaran per no ser heroïnes, ens jutjaran per haver afluixat.

Som herència viva i n'estem fent el traspàs a d'altres en aquest mateix instant.

Què comencin les jornades! Que continuï la lluita!

Salut i Anarquia!

Barcelona, 03.07.2026